

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Spectacol trist

Nu este nou gândul unei „organizări a preoțimii” noastre unite. S'a și încercat, prin... o pripită înfăptuire a lui. N'a reușit. Totuși ideea n-a murit.

O ține vie, în special, mizeria nemeritată în care se sbate preoțimea. Umilită, săracă, tratată inuman, e firesc să caute cu toate puterile o ieșire din acest iad. Încearcă toate mijloacele ce-i par folositoare spre acest scop. Între ele, și vraja modernă a „organizării”. Mai ales că surăde pilda altor tagme; cum e, de ex. corpul didactic. Și preoțimea ortodoxă.

Era iarăși firesc, ca aceste dorinși și preocupări să-și găsească răsunet în „Unirea”, care a îmbrățișat totdeauna, cu toată căldura, toate durerile și toate frământările vieții noastre bisericești. S'au publicat deci, în aceste coloane, păreri și propuneri diferite. În scrisori particulare am fost solicitați, nu odată, cei dela conducerea foii, să luăm noi inițiativa înfăptuirii vechii dorinși. — N'am putut primi invitarea. Nu se potrivea cu punctul nostru de vedere. Care este prea bine cunoscut, și pe care militanții ideei n-au reușit să ni-l schimbe.

Noi am spus totdeauna așa: Nu vedem clar folosul unei organizări ca cele preconizate. Interesele noastre profesionale le putem apăra și promova în însăși organizarea firească, ierarhică, pe care o avem. Nu vedem de ce ar avea mai mare greutate cuvântul preoțimii noastre tălcuit de cutare protopop-președinte, decât același cuvânt ieșit din sinoade protopopești, eparhiale și, la nevoie, provinciale, reprezentat în afară prin Episcopii noștri. — Și dacă-i vorba să afle răsunet mai mare în opinia publică, apoi nu găsim mijloc mai nimerit decât „Agru” pe care îl avem. Trebuie făcută cât mai puternică această asociație. Ea se identifică și cu soarta preoțimii, pe care o socoate un interes bisericesc de primul rang. Nu pricepem de ce preoțimea singură, fără episcopi și fără mireni, ar fi mai mult și mai mare lucru, decât aceeași preoțime împreună cu episcopii și cu mireni.

Am spus totuși, nu odată, că cei cari vreau o nouă organizare, au tot dreptul să lupte pentru ea. Dar la lumina zilei. Să spună public, cum o înțeleg și cum o doresc. Ce rosturi ar avea și cum le-ar putea înfăptui. Și să lucreze în acord cu autoritatea bisericească.

Ne-a surprins deci cât se poate de dureros vâlva gazetărească de acum câteva zile, în jurul unui „congres al preoților români uniți” care s'a întrunit la Cluj, a fost „contramandat” de autoritățile bisericești, și totuși a sfătuit și a ales un comitet provizoriu. — Nu știm cum și de cine și cu ce scop a fost convocat. Nu știm nici ce a discutat și a hotărât. Presupunem că tot lucruri bune și frumoase. Așa cum au fost, fără nici o îndoială, și intențiunile din cari s'a născut. Desaprobăm însă, cu toată tăria, calea urmată. Felul de procedură a fost cu totul greșit. Un astfel de „congres” trebuie neapărat bine pregătit. Discutată mai întâi problema. Făcut și publicat proiect de statute. Ca să se vadă ce-ar putea ieși dintr-o astfel de grupare. Și lucrul întreg săvârșit cu binecuvântarea arhierilor. Altfel în chip fatal trebuia să se ajungă la spectacolul dela Cluj.

Va admite oricine, că în felul acestor nu câștigă nici cauza organizării, nici prestigiul Bisericii noastre. De aceea avem bună nădejde că, pe viitor, astfel de „întâmplări” vor fi înconjurate cu tot preșul!

Mai multă vieață!

Pe marginea unor desiderate în legătură cu activitatea preoților

de prof. DUMITRU NEDA

Vreau să zic: Mai multă vieață harică, suprafirească. Întâiu în sufletele celor aleși să fie ispravnici ai tainelor lui Hristos. Apoi, prin mijlocirea acestora, în sufletele dreptcredincioșilor. Câștigat acest punct, celelalte urmează de sine. Și întors: nesocotit acest prim postulat al oricărei activități creștine, totul e numai spoială.

Despre aceasta suntem perfect conștii și noi preoții, și mireni noștri acasă într'ale credinței. Idealul nostru comun este preotul-apostol, care să știe aprinde flacăra sfântă și să aibă darul de a ținea mereu viu focul sacru în cât mai multe inimi potrivite pentru așa ceva. Toată educația seminarială spre aceasta tinde, și măsura exercițiilor spirituale și alte măsuri ce privesc pe păstorii sufletești, tot asta o au în vedere. „Preotul nu este funcționar al sufletelor, — cum bine zice directorul „Farului Nou” din București, bunul meu prietin, d. Dr. Nicolae Popa, — ci îndrumător autorizat al lor”. Tocmai de aceea trebuie să fie un rezervoriu necesat de spiritualitate, hrânindu-se fără încetare din izvoarele tainice ale harului de sus.

Dar acestea fixându-le, pare c'am ajuns la o încrucișare de drumuri de unde mi-se despart întru câțva cărările de cele preconizate de d. Dr. N. Popa. Dsa suține, cu provocare la cuvintele Mântuitorului: „Voi sunteți sarea pământului”. „Voi sunteți lumina lumii”, că preoțimea nu poate face îndrumarea spirituală a lumii credincioase fără o îndrumare adecvată a vieții contingente. Mai adaogând: „Și este atât de necesară această îndrumare a vieții contingente, fie că îl privește pe individ, fie că privește societatea, încât fără ea se ajunge la acea despărțire dintre spiritual și temporal, . . . care a făcut să se creadă că practicele și credințele Bisericii sunt superstiții și anachronisme, gogorițe ș. a. m. d., și a făcut ca preoții să nu se bucure de considerația pe care ar merita-o”. (Farul Nou, nr. 51 din 23 Iunie c.).

Credința mea e credința sf. Gregoriu Marele: „Si sal sumus, condire mentes fidelium debemus; quasi inter bruta animalia, petra salis debet esse sacerdos in populis, ut quisquis sacerdoti jungitur, quasi e salis petra, aeternae vitae sapore condiatur”. Prea multa amestecare a preotului în laturea (cât p'aci să zic: lăturile) contingentelor, nu numai că nu folosește, dar chiar strică și păstorului sufletesc și păstorilor. Popa Tanda este, și poate fi, idealul lui Ion Slavici, admiratorul lui Confuciu, nici de cum însă al nostru. Sluga lui Hristos, după chiar liniile trasate de Stăpânul său, e pescuitor de oameni, sămănător și păstor. Ca pescuitor trebuie să-și pregătiască undița, să-și vază de

barcă, să plaseze rociurile și să aștepte zi și noapte, — da' de vor cădea pești în rociuri ori se va prinde vreunul în undiță! Ca sămănător caută să-și lucre țarina, s'aleagă sămânța, s'o așeze în brazdă, s'o apere împotriva paserilor stricătoare și ierburilor sufocante. Și de va rodi, s'adune rodirile și să le păstreze în grânare. Ca păstor îi incumbă datorința de a vedea de pășune bună (pentru oil), de a veghea ca lupii să nu-i sfășie turma și de a căuta pe oițele rătăcite.

Numai cât toate aceste îndatoriri se mișcă în primul rând pe plan duhovnicesc și reclamă dela preot o enormă bogăție de resurse spirituale, cari însă nu în atmosfera ucizătoare a materiei și a preocupărilor lumești (fie și în înțelesul mai bun al cuvântului) se află. Cunosco fraza: a părăsi pe Dumnezeu pentru Dumnezeu. Dar mai știu și aceea că din nefericire de cele mai multe ori e numai frază. De cele mai multe ori preoții ce au părăsit pe Dumnezeu (rugăciunea, meditația, slujirea sf. liturghii, lectura spirituală, pregătirea pentru predici ș. a.) de dragul lui Dumnezeu (vorba vine!) ca s'ajute pe deaproapele în năcazurile lui materiale, au sfârșit-o materializându-se ei cu totul. E atât de mișcătoare și instructivă mărturia unuia dintre acești naufragiați: „Pe mine devotamentul m'a dat pieirii! Dispozițiile mele naturale mă făceau să simt bucurie întru a mă cheltui; să fiu fericit prestând servicii. Amețit cum eram de succesul aparent al întreprinderilor mele, Satan s'a priceput să dirijeze totul de așa, ani îndelungați, cât să mă umplă de iluzii, să treziască în mine delirul acțiunii să mă desguste de orice strădanie internă, sufletească, pentruca la sfârșit să mă dea de răpă”. (La: I. B. Chautard: L'Âme de tout Apostolat. pag. 76). Avea drept Sf. Bernard, cel mai activ personaj al agitatului veac XII: „Certe, nec ipsi actioni expedit, consideratione non praeveniri. . .” Cu alte cuvinte: păstorul sufletească să fie, înainte de toate și mai presus de toate, om al spiritului, Homo Dei.

Cunosc și ecvația lui Brunetière: Social = moral = religios. Și nu-i tăgăduiesc partea de adevăr. Asemenea și îndrumările sociale papale din ultima jumătate de veac. E categorică îndeoșibi Scrisoarea lui Benedict XV, din 11 Martie 1920, către episcopul de Bergamo: Impotriva „funeștilor dușmani ai credinței catolice și ai societății civile, preoții, și înaintea tuturor preoții din pastorație, au datorința de a realiza unitatea desăvârșită a spiritelor, grupându-se la spatele Vostru, pentru a le închide cărarea. Nici un membru al clerului să nu-și închipuie că o atare acțiune e străină slujbii sacerdotale sub pretext că duce pe teren eco-

monic: e destul să se știe că pe acest tărâm sufletele sunt în pericol. De aceea noi voim ca preoții să-și dea datorie a se consacra cât mai mult cu puțință științei și mișcării sociale, prin studiu, prin control sau acțiune, și să colaboreze prin toate mijloacele cu cei cari, pe acest teren, exercită o influență sănătoasă pentru binele general... Așa Papa Benedict, pentru Italia acelor vremuri. *Decât*: atât sub respectul stărilor sociale, cât și sub cel al prestațiilor preoțești pe tărîmul strict duhovnicesc, la noi cu totul alta e situația. Din armata clerului nostru până ieri-alaltăieri lipseau cu totul trupele de artilerie ușoară ale călugărilor; iar grosul glotașilor, hărțuiți și zdrențuiți, lucrase de istov la bătătorirea drumului ideii naționale. E atât de elocventă destăinuirea unei bunicuțe din Straja (județul Alba) după niște sfinte misiuni populare răscolitoare de suflete: „De, Părinte, ce să zic: minunate lucruri sunt celea ce-am auzit zilele acestea. Dar, păcatele noastre, noi până acum numai una am știut-o: Domnu' Maniul! Și sigur că tot așa au fost și înaintașii săi: Au auzit, chiar dela altar, de Traian, Ștefan cel Mare, Mihaiu Viteazul, Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, ș. a. arhangheli și sfinți ai idealului național...”

Pentru cler acum cea mai însemnată preocupare aceasta una trebuie să fie: refacerea ex radice a moralului tagmei proprii, ca să poată la rândul să se refacă moralul neamului. Ceeace, cu ajutorul lui Dumnezeu, se și face cu stăruință și roduri palpabile. O scurtă ochire peste mici reportajii ziaristice, oricât de comprimate, găsește destul celui ce știe să privească în miezul lucrurilor. — Intr'aceea, fără doar și poate, membrii clerului, vedem că se ocupă și cu probleme de altă natură ca cele strict preoțești. Partea cea mare de realizări sub aceste raport, cel puțin deocamdată, revin însă altora. De bănci, cooperative, străjărie, cercetășie, igienă, despăduriri și împăduriri, evaluarea produselor agricole, îmbunătățirea vitelor, și altele ca acestea alții sunt chemați să se îngrijească în România Mare. — Preotul să facă slujba preotului! Acesta-i imperativul categoric al clipei de față. Și preoțimea caută să i-se supună.

Răsăritenii vor lua și ei parte la alegerea Papii? Bine informată revistă vieneză „*Schönere Zukunft*” (nr. 39 din 23 Iunie c.) aduce, din cercuri vaticane, o știre într'adevăr senzațională: Sf. Părinte a luat hotărîrea să așeze pentru viitor, pe temeliile noului, conclavul. Și anume printr'o lărgire simfioară, care să admită și Patriarhii uniți ai Răsăritului.

În felul acesta ar ajunge în conclav toți Patriarhii răsăriteni uniți, cu jurisdicțiile teritoriale proprii. Și anume: Patriarhul sir de Antiohia cu reședința în Beyruth; Patriarhul maroniților antiochieni, cu reședința în mărkerke (Libanul Răsăritean); Patriarhul chaldeic al Babyloniei (cu reședința în Mossul); Patriarhul armean al Ciliciei și Patriarhul Copșilor cu reședința în Alexandria.

Din aceleași locuri se mai svonește apoi că s'ar plănuși să se acorde același drept și arhiepiscopilor mitropoliti. În care caz arhiepiscopul-mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș ar intra în numărul în rândurile celor chemați să-și exprime, cu greutate reglementară, gândul și dorința când e să se aleagă Vicarul Domnului. — Totul, afirmative, va fi fixat, cu putere de lege, printr'o Constituție Apostolică.

Cel ce cunosc cu cât dor dorește, și cât de mult a făcut actualul Pontific Roman pentru împăcarea Răsăritenilor despărțiți de staulul lui Petru, nu se vor mira de fel auzind știrea aceasta.

De dragul sufletelor. Ultimul număr al *Curierului Creștin* din Cluj aduce raportul general despre activitatea Reuniunii de Misiuni a eparhiei clujene în anul trecut. Reținem și noi localitățile unde s'au ținut de membrii numitei reuniuni *misiuni populare*, indicând, în paranteză, numele preotului misionar și numărul apropiierilor de SS. Taine.

1. *Sucutard* (C. Budu; 540). 2. *Certege* (Cosma Avram; 690). 3. *Negreni* (E. Lemenyl; 100). 4. *Chichiș* (S. Chișu; 240). 5. *Morlaca* (I. Mereu; 608). 6. *Cubleșul Someșan* (E. Boca și I. Ciacoș; 276). 7. *Branște* (A. Ciurdăreanu; 154). 8. *Chiuz* (Gr. Strîmbu; 260). 9. *Rodna* (Cosma Avram; 222). 10. *Ilișua și Dobric* (G. Mânzat; 300). 11. *Sucul de sus* (Titu Malai;

205). 12. *Cluj V.* (I. Handrea; 1000). 13. *Iclod* (S. Chișu; 328). 14. *Boiu Mare* (S. Botha; 402). 15. *Nireș* (T. Herineanu și I. Robu; 100). 16. *Iapa* (C. Pompeiu; 230). 17. *Valea Groșilor* (G. Mânzat; 126). 18. *Bogata de jos* (I. Marga; 134). 17. *Groși* (I. Coste; 115). 20. *Șieu-Cristur* (I. Marga; 104). 21. *Salva* (P. Leon I. Manu; 695). 22. *Căpușul Mic* (P. Domșa; 60). 23. *Dăbâca* (I. Pavel; 84). 24. *Băișoara* (D. Fărcașan și T. Felea; 295). 25. *Săcătura* (S. Botha; 123). 26. *Boj* (N. Nicoară; 460). 27. *Huedin* (G. N. Ghișu; 154). 28. *Cluj* — Catedrală (Titu Malai; se mărturisește și cuminecă foarte multă lume). 29. *Rodna* (a doua oară; P. Grapini; 700). 30. *Maieru* (S. Pop; peste 700). 31. *Sângeorz-Băi* (A. Chintean și H. Buga; 800). *Șanț* (G. Pop și A. Buga; 78). 33. *Ardan* (Cosma Avram; 200).

Dacă la acestea se vor mai adăuga și misiuni dela *Mănăstirea Niculei*, cu zecile de predici rostite aci de praznicile Adormirii Maicii Domnului, Tăierii Capului, Nașterii Preacuratei și Ziua Crucii, cu miile de mărturisiri și împărțenii din aceste prilejuri, vom avea o icoană a muncii depuse și a rezultatelor obținute de reuniunea clujană de misiuni pe tărâmul răspândirii și întăririi împărăției lui Dumnezeu în sufletele binecredincioase. — La tot mai mult s'ajute Domnul!

Arme ortodoxe

În numărul din 16 Iunie a. c. „*Renasterea*” dela Cluj, organul eparhiei ortodoxe, publică o scrisoare a unui preot unit, de pe Valea Ampoiului, adresată unui credincios al său, care voește să treacă la „legea strămoșască” dela cea „uniată”. Și după ce aduce scrisoarea, trage concluzia: „Oricine cetește acest document de cumplită barbarie morală, își poate da seama ce înseamnă o mentalitate catolică uniată...”

Să se țină seama că articolașul este intitulat „De ce mijloace se folosesc preoții uniți”. Și de aceea fie-ne permis să arătăm și noi de ce mijloace să folosesc preoții ortodocși să pescuiescă uniți. Asta numai pentru ca să se vadă mai bine cele două metode; un-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Vederi cerești

de Gavril Todica

Intellectualii moderni abla cunosc alte distracții decât sporturi, cluburi, cafenele, spectacole. Toate de valoare dubioasă. Prea puțin știu că spectacolul cel mai grandios, de valoare neperitoare, ni-l oferă cerul înstelat.

Citadinii luminași de becurile electrice nu prea văd bolta cerească în splendoarea ei nocturnă. Lumina din apropiere eclipsează luminilele din depărtare. Cu toate că din imensitatea universului sideral ne scilpesc tot sori — aceștia aflându-se la depărtări enorme, exprimabile în ani de lumină, noi îi vedem numai ca puncte luminoase, ori prin ce telescoape i-am privi.

Excepție fac Luna, Soarele și planetele principale ale sistemului nostru solar. Îndată ce le privim cu ochian, discul lor se mărește. Ba Luna și Soarele nici nu încap pe de-a întregul în câmpul de vedere al instrumentului.

Precum în teatrul omenesc, foarte mărginit, nu ne putem lămuri, dacă nu cunoaștem cât de sumar persoanele cu rolul lor, așa nici în teatrul nemărginit din univers nu ne putem orienta, dacă nu cunoaștem, cât de sumar, dinamismul cosmic, cu sferile rotitoare și scil-

pitoare. Dintre studiile școalelor secundare, cosmografia are misiunea specială de a oferi noțiuni generale de orientare în univers, dar bleșii elevi mai de grabă învață materia de dragul notei bune din partea profesorului, decât de dragul orientării în univers. — În modul acesta, nu sunt tocmai de prisos *completările* ulterioare, în reviste și ziare, ale acestor noțiuni. Printre multe alte știri „senzaționale”, omul se mai oprește cu ochii și la lucruri de aceste, instruindu-se din ele, ba căpătând gust ca cel puțin în vreo seară senină să privească și stelele boltei cerești, nu tot „stelele” — ușor căzătoare — aje filmelor de cinema. Chiar și poeții, cărora li-se sburlește părul când aud de cosmografie și formule matematice, ne îndeamnă și se îndeamnă a-și ridica ochii la stelele cerului:

De multe-ori am cântat despre voi,
Mai de multe-ori am să vă cânt,
frumoaselor stele!
Cât vă iubesc!

Roză voastră ne ademenește cu o lume
mai frumoasă.

Voi într'una zimbăși.
Imi cade așa de bine
să privesc acolo,
unde este un pic de veselie
în lumea aceasta! (*Petofi*)

În seriile senine de acumă ne putem încanta vederea privind la scâpărările neastâm-

părate ale Luceafărului (Venus) dinspre Apusul roșietic al Marte din meridian și la majestuosul Iupiter dinspre sud-est. — În 30 Iunie Venus ajunge în maximul elongației (45° 25') spre Est dela Soare. — În 8 August își atinge maximul de strălucire. În 8 Sept. trece prin conjuncția inferioară cu Soarele, adică printre Pământ și Soare. La începutul lui Oct. începe a se arăta ca „Luceafăr de dimineața”.

Pentru iubitorii de astronomie e bine să amintim, că Venus, ca planetă, e aproape atât de mare ca Pământul. În urma situației și configurației sale față de Soare și Pământ, noi o vedem (prin telescop) când mai mare, când mai mică. E mai mare când trece printre noi și Soare. Cu alte cuvinte, în conjuncțiile inferioare. Dar atunci partea luminată se reduce la o dungă subțire, respectiv la zero. Când trecut de conjuncție, dunga luminoasă crește și se lărgeste, dar discul scade în diametru. În conjuncția superioară, când Venus trece dincolo de Soare, își are discul complet luminat, dar are diametrul cel mai mic (fără să fie punctul cel mai depărtat dela noi). În cifre aproximative, se poate arăta jocul acestor proporții precum urmeară:

diametrul discului aparent:	partea luminată:
18	0.64 . . . . .
25	0.50 . . . . .
37	0.30 . . . . .
59 (maximum)	0.01 (minimum)

„unlată“, cu o scrisoare pastorală către cel pe calea pierzării și căruia i-se atrage luarea aminte la pedeapsa lui Dumnezeu ce-l așteaptă de-și va călca pe conștiință pentru un bilid de linte, și alta ortodoxă, bazată cu totul pe alte „argumente“. — Dar să venim la cazul însuși:

La notariatul Feneș, pe Valea Ampolului, aveam un credincios unit, și atâta a fost și-cănat tocmai pe motivul că era unit, de *notarul care era și preot ortodox*, până ce credinciosul scrie preotului său o scrisoare mărturisindu-i că este *silit* să treacă la ortodocși, și își cere iertare pentru faptă, spunând că în inima sa este catolic. Preotul îl întărește tot în scris, și îl aduce ca exemplu de urmat pe sfinții mucenici. În cele din urmă credinciosul este silit să demisioneze din post. După care a stat apoi pribeag doi ani de zile. Până în anul 1933, când este reprimat din nou în postul său. Asta la insistențele, cu condiții bineînțelese, ale unui alt preot ortodox. În urma cărui fapt bietul credincios unit a fost gata să capituleze. Ceeace adevăratul său păstor sufletească n'a înțeles să ia la cunoștință impasibil, ci l-a scris rândurile de „cumplită barbarie morală“ ce au „smintit“ pe moralistul „Renașterii“ clujene.

Adevărul însă e altul, nu cel trimbițat de respectivul surlașiu ortodox. Și anume adevărul este că ceea ce nu se poate ierta acelei scrisori e faptul că și-a avut efectul: credinciosul meu cu frică de Dumnezeu și temându-și mântuirea sufletului, a făcut cale întoarsă de pe drumurile pravoslaviei și a revenit la adevărata biserică a lui Hristos. — *Hinc illae lacrimae!*

De altfel, fiind vorba de uniți de pe valea bătrânului Ampolu, în să fac cunoscut tuturor că multe și pe multe titluri au de suferit aceștia dela frații „dominanți“. Așa: numai dacă se fac ortodocși sunt puși în slujbe. La uzinele statului din Zlatna numai acel muncitorii sunt primiți, cari trec dela „unlație“. Și tu un credincios de al nostru care a primit

45	0,17 . . . . .
24	0,50 . . . . .
19	0,60 . . . . .
16	0,70 . . . . .
13	0,80 . . . . .
11	0,90 . . . . .
10 (minimum)	0,98 (maximum)

Marte se află actualmente în zodia Fecloarei. Succesiv se coboară în direcția sud-est, spre Iupiter. În noaptea de 27—28 August trece la 20 13' spre sud dela Iupiter, apucând spre zodia Scorpionului, pentru ca în 2 ani să încunjure toată bolta cerească. Opoziția lui cu Soarele a avut loc în 6 April. Adecă atunci trecea prin meridianele noastre la miezul nopții. Cu alte cuvinte, noi ne aflam între Soare și Marte, aproape în linie dreaptă. — Opoziția proximală va fi în 19 Maiu 1937, când va veni ceva mai aproape de Pământ (la 75 milioane km). La opoziția următoare, dela finea lui Iulie 1939, Marte ne va veni și mai aproape de Pământ (la 55 milioane km).

Iupiter strălucește imperturbabil în zodia Balanței. În 10 Maiu a trecut prin opoziție; sau mai corect, am sburat noi cu Pământul printre Soare și Iupiter. Noi dăm ocol în jurul Soarelui în curs de un an. Iupiter abia în 12 ani. Cu alte cuvinte numai peste doisprezece ani îl vom vedea iarăși în zodia Balanței, unde îl vedem acum. Și numai în 1923, luna Maiu, l-am văzut iarăși în aceeași regiune a cerului.

Privit la ochian, Iupiter ne oferă un disc apreciabil, însoțit de cei 4 sateliți principali, în configurațiile cele mai variate.

3000 Lei să se facă ortodox. Acum mai nou e în perspectivă să treacă la ortodocși un „unlat“ ca pe ginerele său să-l bage la jandarmi, căci altfel nu i-se umblă în rând. — Toate acestea sunt adevăruri concrete, cari le pot și dovedi cu nume.

Și acum ce cred ortodocșii de bine: ne-trebnițe și alea ticăloase mijloacele pe cari le întrebuițează ai lor? Nu-i cu adevărat cumplită barbaria acestora? Nu-s de fapt detestabile și execrabile metodele acestea deluptă — Ori se așteaptă dela noi, preoții uniți, să dăm hârtii de laudă acelor credincioși ai noștri cari se dau plinici când li-se violentează ceea ce au ei mai scump: conștiința? Ce păgânească uitare de sine!

Dar: cu noi este Dumnezeu și nu ne înfricăm de ceea ce ne face nouă omul, fie el chiar și frate ortodox și „dominant“. Noi ne mângătem cu credința bineintemeiată că: *Violenta non durant*. — Pentru că nu rabdă Dumnezeu să fie batjocorit și împilat până în sfârșit dreptul său.

Pr. Iulian Făgărășan

Conveniri colegiale. 1. Sâmbătă, 15 Iunie, Blajul a salutat iarăși o serie de absolvenți ai liceului: *Absolvenții din 1894/5*.

O promoție, care, acum 40 de ani, a preocupat și coloanele „Unirii“ de pe atunci, din cauza inscripției „*Venim vom lua, în foc ne vom scâlta, pentru idealul național*“, pusă pe grupul de fotografii al acelor absolvenți!

Din 38 absolvenți sunt în viață încă 22, morți sunt 15, iar 1 nu se știe, de mai trăește ori ba?

Cei 17 prezenți Sâmbătă la Blaj, au asistat de dimineața la o liturghie cu parastas și cu doxologia pontificată în capela Reședinței Metropolitane, de către pâr. vicar capitular *Dr V. Macaveiu*, care face însuși parte din promoția aceasta, s'au fotografiat de nou în grup, au făcut o vizită la liceu, la Internat, la bisericuța parohială, la vicarul capitular, iar o delegație dintre ei au salutat și pe ilustr. Iosif Hossu, singurul lor profesor în viață aci în Blaj.

O masă comună la „Central“, la care au fost poștiți și directorul și subdirectorul actual al liceului — cu cuvântări, cu povești și amintiri vechi — și cu făgăduința unei noul revederi peste 5 ori peste 10 ani, au încheiat programul oficial.

Dăm aici și lista celor de față, între cari cetitorii noștri vor găsi câteva nume distinse și binecunoscute. Un mic catastih: Blăjan Victor, (Timișoara); Dr Brediceanu Tiberiu, (Brașov); Dr Fodor Victor, (Alud); Galea Nic., (Inoc); Dr Macaveiu Victor, (Blaj); Manolla Grigorie, (Să-mărtinul de Câmpie); Marcu Augustin, (Bogata de Mureș); Micu Vasile, (Budești); Moldovan Astaluș Alexandru, (Brateiu); Pantea Eugen, (Cluj); Dr Pascu Ioan, (Jimbolia); Dr Rusu Aurel, (Osland); Tăslăuanu C. Oct. (București); Bogdan Florea, (Alud); Dr Crăciunescu Aurel (București); Somlea Mihail, (Cluj), Sociu Ioan, (Brașov).

2. A trela zi de Rusali, altă convenire colegială: *promoția de acum treizeci de ani*. Dimpună cu pâr. canonic mitrop. *I. Moldovan* și preoții-profesori *I. Pop-Câmpeanu* și *Gh. Faina* din Blaj, au mai luat parte la această bucurie deosebită și următorii tovarăși de carte de odinioară: pâr. Victor Aaron, protopop (Sibiu); pâr. Elle Magda, viceprot. (Alba Iulia); Nic. F. Negruțiu, dir. de liceu (Dumbrăveni); Dr Alex. Dragomir, adv. (Cluj); Dr Iosif Comes, medic (Miercurea Ciucului); G. Cuteanu, f. prefect (Brașov) și pâr. Andreiu Straja, prof. (Gherla).

„Astra“ la Spini. De praznicul din acest an al Nașterii Sf. Ion Botezătorul, despărțământul Blaj al „Astei“ și-a ținut *adunarea generală* în comuna Spini din vecinătatea Blajului.

Urmând unei vechi tradiții a despărțământului acestuia, programul zilei are ca punct prim slujba dumnezească, săvârșită cu fast deosebit. Spre acest scop au plecat dela Blaj preoți: pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, și pâr. *Nic. Comșa*, prof. la liceul de băieți, însoțiți de clericii *I. Iancu* și *A. Hulea*. Poporul pregătit bine și din vreme de venerabilul octogenar care este pâr. *Allimplu Costea*, parohul locului, a luat parte cu mic cu mare la sf. slujbă, multă lume cuminecându-se. La predica rostită de pâr. Neda biserica era plină în strictul înțeles al cuvântului.

Oaspeții dela Blaj, în frunte cu d. *Alex. Lupeanu-Melln*, președ. despărțământului, sunt primiți, după masă, cu poartă triumfală și cuvântări de bun sos. Harnicii învățători, dș. *Baciu* și d. *Spinean*, se află mereu între școlari și mulțime supraveghind și directivând, ca totul să decurgă în ordine și demn. Adunarea generală se ține în curtea școlii tixită de lume. Luminosul cuvânt de deschidere al dl. *Al. Lupeanu*, îi urmează raportul d. secretar *Dr. C. Suci* și al casarului, cetit de prof. *Nic. Comșa*, ca să urmeze la cuvânt prefectul județan, apoi dș. *Tâmpănar*, dir. școlii de menaj din Blaj, prezentă aci cu elevele sale, după care vine interesanta istorisire a unei „Călătorii la Ierusalim“, de prof. *Dr. Cor. Suci*. Comisiile speciale, după examinare în prealabil, au decernat *premiile* pentru gospodării model, jocuri, costume naționale și copii bine îngrijiți. Noul comitet a fost ales precum urmează: *președinte*: *Alex. Lupeanu-Melln*; *vicepreședinti*: *adv. Dr. Ioan Blau* și *prof. Dr. Cor. Suci*; *secretar*: *S. Orian*; *casier*: *prof. Olimpiu Barna*; *controlor*: *prof. Gh. Veliciu*; *econom*: *prof. Oct. Modorcea*; *bibliotecar*: *prof. E. Bucur*; *membri*: *canonic Ștefan Roșianu*; profesori *I. Pop-Câmpeanu*; *Iuliu Maior*; *Greg. Pădureanu*; *Dumitru Neda*; *Nicolae Comșa*; preoți *Ion Mărgineanu* din Bilia, *Ioniță Brad* din Pânade și d. *Traian Boieriu*, consilier agricol. — Încheierea însuflețită, ca toată serbarea aceasta înălțătoare de inimi și luminătoare de minți.

Avort „eugenic“. Toată lumea știe, că eugenie înseamnă „naștere bună“. Printr'un paradox deadreptul diabolic, doctorii au ajuns la concluzia, că cea mai bună naștere se asigură prin omorirea copilului înainte de a-se naște. Așa au născocit „avortul eugenic“. O contradicție în termeni, prin care de sigur duhul rău a căutat să-și bată joc de om.

Până acum a cam reușit și la noi. Noul Cod penal, votat de Senat, admite suprimarea fără milă a copilului care, probabil, „va purta grave tare corporale sau mintale“. Legalizarea formală a crimei și poartă deschisă pentru toate fărădelegile. Cât a putut, Biserica noastră a protestat împotriva acestei nelegiului. Se pare că nu cu totul de prisos. Dacă la Senat n'a putut birui porunca creștină, tot a mai rămas un for: Adunarea deputaților. Nu ne facem iluzii prea mari. Avem, totuși, de pe acum un semn prevestitor de bine. După informațiile noastre, Comisiunea Camerii, convinsă de argumentele dlui *Valeriu Pop*, ministrul justiției, a modificat textul votat de Senat și va propune să se suprimă cu totul „avortul eugenic“. Pentru eventuale tare nu-l îngăduit să stingă vieți cari pot ascunde în ele chiar flacăra genului. Cum s'a dovedit deatâteaori până acum.

Ne bucurăm sincer de acest pas înainte pe care îl fac legiuitorii. Și bucuria noastră a rîl deplină, dacă ei ar avea curajul să pri-

mească porunca evanghelică întregă. Până când lasă și numai o porțiță deschisă pentru avorturi, viața neamului e în pericol. Fiindcă păcatul știe să facă poartă largă din cea mai mică crepătură ce i-se lasă deschisă. — Să se oprească avortul cu totul. Așa cere legea firii și interesele neamului!

Știri mărunte

Personale. Ven. Chiriarchie a eparhiei Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului: pâr. *Ilarie Boros*, canonic, a fost numit director al Serviciului Administrativ; pâr. *Gheorghe Anderco* din Bixad, a fost numit admin. prot. al districtului Țara-Oșului, iar pâr. *Emil Lauran*, nouhirotonit, a fost numit admin. parohial la Sârbi.

Omagiu duios. Surorile terțiare franciscane din Missouri (Statele Unite Nord Americane), de împlinirea alor 60 ani de activitate în acele părți, au trimis Sf. Părinte, drept omagiu filial, un album cu fotografiile tuturor caselor în cari se jertfesc, mai ales slujind bolnavilor și educației copiilor de negri, aceste roabe ale Domnului. Zeci și zeci de mii sunt cei ce au avut astfel parte de serviciile lor. În afară de aceasta s'a mai alăturat la acest cadou și buchetul de cerească poezie alor 5000 de zile de muncă istovitoare, cu ale lor rugăciuni, cuminecări, mortificații și jertfe de bunăvoie, pentru isbânda gândurilor sante cari îl preocupă pe Vicarul Domnului.

Sf. Părinte descoperă o scrisoare tricenară. Zilele trecute Sf. Părinte a cercetat în biblioteca Vaticanului arhiva Gaetani. Frunzărind un codice străvechi, a dat și peste o scrisoare îngălbenită, cu peceți mari, împărătești, nedescăcute, adresată marelui cancelar al orașului-capitală de stat Milano. Specialist în materie de acte și documente vechi, Sf. Părinte a descoperit numaidecât El însuși scrisoarea din cheatie, datată: 1661, aprilie 12. Care va să zică are ceva peste 274 de ani și e scrisă de Filip IV marelui cancelar să se intereseze la principele Parmei: poate-se porni vorbă de o eventuală căsătorie între Carol II regele Angliei și una din surorile principelui de Parma...

Apostolie rodnică. Din informațiile primite dela Reuniunea arhidiecezană de Misiuni aflăm că primeniile sufletești din Iunie c., rânduite în mai multe parohii, au dat roade îmbelșugate. Așa la *Ocna Mureșului*, unde vestitor al cuvântului a fost *P. Dr. Dominic Neculdeș*, călugăr franciscan, s'au apropiat de Sf. Taine mai bine de 1000 persoane. Asemenea și la *Glăjerie* prilejul sf. misiuni ținute de pâr. *Dr. Gavril Pop*, prof. de religie în Blaj, a fost folosit de toată lumea de bine. S'au spovedit și cuminecat cu sutele și de aceia cari își uitaseră de această datorință de ani de zile. Roduri la fel de frumoase a dat și apostolia misionară a pâr. *Teodor Radu* din Unirea II în bine pregătitele parohii, *Vidrasău*, *Beșineu* și *Chirileu*, spre cea mai mare mângâiere a păstorilor și a păstoritorilor.

Inaugurarea bustului Card. Gasparri. S'a făcut cu mare solemnitate, în Roma, la Congregația Orientală, în sala Patriarhilor, la 11 Iunie c. Admiratorii nemuritorului jurist eclesialic, de numele căruia e atât de intim legată scoaterea Noului Codice de Drept Bisericesc Apusean și care, din 7 Martie 1930 și până înaintea morții sale, a prezidat nu mai puțin de 138 de ședințe în cari s'a lucrat la redactarea Codicelui de Drept Bisericesc Răsăritean, s'au adunat în număr foarte mare cu acest prilej. Intre ei și pâr. I. Balan, canonicul blăjan

și membru în Comisia Pontificală pentru Codificarea Dreptului Bisericesc Răsăritean. Figura ilustrului defunct sărbătorit a prins o în linii vii card. Sincero, oratorul festiv.

Locale. Dumineca viitoare a doua după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Dr. Sep timitu Iodoran*, prof. de teologie.

— Pentru examenele de *bacalaureat*, în curs la liceul nostru, s'a format *comisia* următoare: președinte; d. prof. univ. P. Voitești-Cluj (științele naturale); membri: I. Manolescu-București (l. română); T. Neicu-Pitești (l. franceză); I. Ivanovici-Botoșani (l. latină și germană); T. Neș-Oradea (matematici și științele fizico-chemice); D. Braharu-Cluj (istorie); G. Holban-Huși (geografie); St. Buțulescu-Craiova (filozofie și drept). S'au înscris cu totul 94 de inși (2 prin minister). S'au prezentat 79. Absenți 15. După localități s'au prezentat liceele: »Titu Maiorescu« din Aiud (15 candidați), liceul reformat de băeți »Bethlen« din Aiud (9); lic. romano-catolic »Majlath« din Alba-Iulia (11); lic. »Sf. Vasile« de băeți din Blaj (17); lic. de fete din Blaj (2); lic. »T. Cipariu« din Dumbrăveni (12); lic. »Pr. Nicolae« din Sighișoara (7) și lic. »Episcopul Teutsch« din Sighișoara (4).

Congres euharistic în Scoția. După veacuri de prigoane și opreliști ce s'au dovedit zadarnice, catolicismul arată că departe de a fi fost înfrânt, e viu și plin de putere. Dovada a făcut-o zilele trecute (13—25 Iunie c.) cu impozantul congres euharistic din Edimburg, la care au participat mulțimi-nenumărate. Numai pentru congresul femeilor s'au aranjat 20.000 locuri cu bilete speciale. Procesiunea euharistică de încheiere a fost o splendoare ce a stors admirația până și a celor mai neîmpăcați vrăjmași.

Rugăcluni pentru Rusia. Sf. Părinte a provăzut cu indulgențe ruga pătrunzătoare: »Mântuitorule al lumii, mântuește Rusia!« Și luna Iunie din acest an a fost în special dedicată acestui gând. Asta deși în Sovietia de azi relative nu prea sunt mulți catolici (320.000 în arhidieceza de Mohilev; 270.000 în eparhia de Kamienek; 80.000 în cea de Minsk; 365.000 în cea de Tiraspol; 285.000 în cea de Jitomir; 30.000 în cea de Vladivostock și 200.000 în vicariatul Siberiei). Roma însă se știe ruga și pentru frații despărțiți, ajunși la grea încercare. Și ca să se înțeleagă primejdia ce amenință peste tot creștinismul în Bolșevicia e de ajuns să se noteze (după *Osservatore Romano* din 14 Iunie c.) că, amăsurat statisticilor oficiale sovietice, asociația ateilor declarați număra în 1932 nu mai puțin de 5.773.000 de membri, având la dispoziție o presă bogată, întru totul după gustul lor. În plus toată administrația și toate ajutoarele de stat ce se pot închipui.

Abislnia confesională. Pulberăria de care de o vreme se teme lumea că va arunca în aier edificiul păcii, după niște date statistice, publicate de revista *The Commonweal* numără actualmintre cam 12 milioane locuitori. Cam 6—7 milioane, sunt etiopi semitici. Aceștia aparțin bisericii monofisite coptice. Restul de aproximativ 5 milioane jumătate e mohamedan, iar ceialalți păgâni, pe lângă toate micile împrumuturi moslime și creștine. Catolici sunt puțini: la vre-o 15.000.

Cel mai mare poliglot al Franței — și-a uitat limba franceză. Ziarele parisienne înregistrează un caz ciudat: *Emile Vaugard*, prof. la Sorbonne, și-a pierdut cu totul memoria. Genialul linguist vorbea 45 limbi moderne și și propusese să mai învețe pe atâtea. În decursul studiului însă deodată și-a pierdut puterea de a și mai aduce aminte de ceva. Și încă în așa măsură că nici franțuzește nu se mai poate exprima îndestulitor. Medicii curanți cred însă că-i vorba numai de-un fenomen tre-

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

cător și ilustrul savant o să fie în curând din nou în posesia tuturor facultăților sale.

† **Romul Marcu**, f. preot și protopop. onorar, a trecut la cele veșnice în Bistra, la 22 Iunie c., în anul 74 al vieții și 53 al preoției și căsătoriei sale. — Odihnească în pace!

Târg de Mostre. Termenul Târgului de Mostre dela Viena, din Toamna 1935, care se ține, ca întotdeauna, îndată după încheierea celui dela Leipzig, s'a fixat pentru timpul dela 1 până la 8 Septembrie.

Inspecția 4 Mișcare Brașov Brașov, II/VI, 1935
Ad. Nr. 15863—935.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de Sâmbătă, 6 Iulie 1935, ora 11, Direcțiunea Mișcării, Serviciul N. 5 Tehnic, va ține o *licitație publică* la sediul Inspecției 4 Mișcare Brașov, str. Alexandru Vaida Voevod. Nr. 1, pentru *concesionarea bufetului din stația Blaj*, fără locuință.

Actul de concesiune tip pentru exploatarea acestui bufet se poate vedea la sediul Inspecției de mișcare, menționată mai sus.

Concesiunea se dă pe termen de 3 ani, cu prețul la libera ofertă.

Ofertele timbrate, închise și sigilate, vor fi însoțite de recipisa de depunerea garanției provizorii de cel puțin 5% din valoarea ofertei în numerar, efecte de Stat, sau efecte garantate de Stat, care se va depune numai la Cassa de Depuneri și Consemnațiuni, sau la una pentru licitația bufetului din stația Blaj.

În plic separat se vor depune următoarele acte:

1. Act de cetățenie română.
2. Dovadă din partea Tribunalului locului unde domiciliază ofertantul că nu este declarat falit și că nu a fost condamnat pentru fapte penale.
3. Un certicat medical eliberat de o circumscripție medicală CFR. doveditor că nu suferă de nici o boală contagioasă, în special sifilis sau tuberculosă, și că sănătatea îi permite să conducă în persoană concesiunea.

Actele dela punctele 2 și 3 vor trebui să arate situația ofertantului cu cel mult o lună anterior datei apariției publicației de licitație.

4. O declarație autentică că reparațiunile necesare localului le va face pe cont propriu și că nu va avea nici o pretențiune dela CFR. de a i-se restitui costul acestor reparațiuni, fie după efectuarea lor, fie după expirarea, rezilierea sau denunțarea actului de concesiune.

5. O declarație că a luat la cunoștință condițiunile contractului tip și le acceptă în total.

6. Act doveditor că are vârsta de cel puțin 25 ani și serviciul militar satisfăcut.

Foștii și actualii concesionari ai Regiei Autonome CFR. nu vor fi admiși la licitație decât dacă dovedesc cu acte în regulă că au achitat complet toate datoriile către CFR.

Actualii concesionari sunt scutiți de actele prevăzute la punctele 2 și 3.

Instalarea la exploatarea acestei concesiuni se va face după evacuarea actualului concesionar.

INSPECȚIA IV. MIȘCARE

Mulțumite pentru condoleanțe

Tuturor rudeniilor, amicilor și bunilor cunoscuți, cari, fie în scris, ori prin graiu viu, ne-au exprimat condoleanțe din prilejul jalnic a decedării scumpei noastre soții, mamă și soacră, le exprimăm și pe această cale sincerile noastre mulțumiri.

Grațian Flonta

paroh rom. unit și arhidiac. onof. și familia